

fyzik, -a м. 1. физик (специалист или студент по физика) 2. остар. лекар (началник на здравна служба)

fyzik|a, -y ж. 1. физика: **jaderná (atomová, teoretická, experimentální)** ~a ядрена (атомна, теоретическа, експериментална) физика; **učebnice ~y pro devátou třídu** учебник по физика за девети клас 2. учил. жарг. кабинет по физика

fyzikáln|í, -í, -í физически, физичен: ~í **zákony** физически закони; ~í **pokusy** физически опити, експерименти; ~í **chemie** физикохимия; ~í **léčba** физиотерапия

fyzioognomick|ý, -á, -é физиономичен

fyzioognom|e, -e ж. 1. физиономия, лице 2. физиономия, облик, характер

fyziologicalk|ý, -á, -é биол. мед. физиологичен: ~ý **jev** физиологично явление; ~á **reakce** физиологична реакция; ~ý **roztok** физиологичен разтвор

fyziolog|e, -e ж. физиология

fyzioterapeut, -a м. физиотерапевт

fyzioterapeutick|ý [-ty-], -á, -é физиотерапевтичен

fyzioterap|e, -e ж. физиотерапия

G

g, **G** 1. чешкият съгласен звук [g] и буквата **g**, която го обозначава 2. [gé] и **gé** нескл. ср. название на съгласния звук [g] и на буквата **g**: **vyslovit g** произнеса g; **napsat malé g, velké G** напиша малко g, главно G 3. муз. сол: **tónina g dur** тоналност сол мажор; **tónina g moll** тоналност сол минор 4. съкр. от **gram** г (грам)

gabardén, -u м. текст. габардин

gábl, -u м. остар. разг. втора закуска (в 10 часа)

gag [-ge-], -u м. театр. филм. гег

gajdoš, -e м. диал. гайдар

gala I нескл. ср. разг. официално облекло, тържествено облекло: **hodit se do ~** експр. облека се официално, празнично

gala II неизм. прил. га̀ла, тържествен: ~ **představení** га̀ла-представление; ~ **večeře** га̀ла вечеря

galaktick|ý [-ty-], -á, -é астр. галактичен, галактически; който се отнася до галактика: ~é **mlhoviny** галактически мъглявини, мъглявини в галактиката

galán, -a м. диал. и разг. експр. мѝл, любѝм, симпатия, гадже, приятел: **má už ~a** тя си ѝма вече приятел

galánk|a, -y ж. диал. и разг. експр. мѝла, любѝма, симпатия, изгòра, гадже, приятелка

galanteri|e, -e ж. 1. галантерия, кинкалѝрия 2. галантерия, галантерѝен магазин

galantern|í, -í, -í галантерѝен: ~í **zboží** галантерѝйна стòка, галантерѝрия

galantně нар. галантно, любѝзно, учтѝиво, вежливо

galantn|í, -í, -í 1. галантен, любѝзен, учтѝив, вежлив 2. любѝвен: ~í **dobrodružství** любѝвна авантю̀ра 3. префѝнен, изѝщен (в стил роко̀ко): ~í **poezie** поѝзия в стил роко̀ко

galantnost, -i ж. галантност, любѝзност

galaxi|e, -e ж. астр. гала̀ктика

galej|e, **galej**, -e ж. 1. галѝра, кòраб 2. катòрга: **být odsouzen na ~e** осѝден сѝм на катòрга, на катòржна р̀абота

galejnick|ý, -á, -é катòржен: ~á **práce, dřina** катòржен трùд и прен.

galejník, -a м. 1. гребѝц в галѝра 2. катòржник

galeri|e, -e ж. 1. галѝрия (д̀ълго и т̀ясно помещение) 2. галѝрия (в театр̀) 3. галѝрия (сбирка от картини и стату̀и): **Národní ~e** Национа̀лна галѝрия

galimatyáš, -e м. експр. галиматѝия, б̀ъркотѝя

gall|um, -a ср. хим. галѝй (Ga)

galon, -u м. 1. галòн (англѝйска марка за течности и з̀ърнени храни) 2. галòн (ширит за украса)

galoš|e, -e ж., обикн. мн. **galoš|e**, -í галòш, галòши

galusk|a, -y ж. спец. единѝчна г̀ума (за състезателен велосипед)

galvanick|ý [-ny-], -á, -é физ. галванѝчески, галванѝчен: ~ý **článek** галванѝчен елемент; ~é **pokovování** галванѝзиране, галванѝзация

galvanizac|e [-ny-], -e ж. техн. мед. галванѝзация

galvanizačn|í [-ny-], -í, -í техн. галванѝзациòнен

galvaniz|ovat [-ny-], -uji/разг. -uju св. и не св. техн. мед. галванѝзирам

gamaglobulín *азбука*: ~ **paprsky** гàма-лъчй *отжми*
gamaglobulin, -u м. биол. мед. гàмаглобулин
gamaše *вж.* **kamaše**
gambit, -u м. шахм. гамбйт
gambler [gem-/gam-], -a м. комарджия, маниак
на игрални автомати, геймър
gam|e [gejm/gem], -u м. спорт. гейм
games|a, -y жс. компютърна игра
gamesník, -a м. страстен играч на компютърни
игри, геймър
gang [ga-/ge-], -u м. банда гангстери, ганг-
стерска банда, шайка
gangster [gangster/gengstr], -a м. гангстер
gangstersky [gangster-/gengstr-] гангстерски: ~
vydírat изнудвам по гангстерски начин
gangstersk|ý [gangster-/gengstr-], -á, -é ганг-
стерски: ~á **banda** банда гангстери, ганг-
стерска банда, шайка
gangsterstv|í [gan-/gen-], -í ср. гангстерство
gangrén|a, -y жс. мед. гангрена
garanc|e, **garanci|e**, -e жс. книж. гаранция:
převzít ~i поема гаранция
garančn|í, -í, -í гаранционен: ~í **lhůta** гаран-
ционен срѝк
garant, -a м. книж. гарант
garant|ovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. книж. (со)*
гарантирам, давам /дам гаранция (за нещо)
garáž, -e жс. гараж
garážmistr, -a м. управител на гараж
garáž|ovat, -uji/разг. -uju *несв. 1. (со)* гарйрам
2. гарйран съм (за моторно превозно сред-
ство)
gard|a, -y жс. гвãрдия: **národní** ~y револю-
ционни отряди (през 1848 г.); **císařská** ~a им-
перãторска гвãрдия, стража; **stará** ~a стãра-
(та) гвãрдия, стãрата генерация, стãрото по-
колèние; **mladá literární** ~a млãдото литера-
турно поколèние
garde I *нескл. ср. шахм. шех:* **dát** ~ дам шãх
gardedám|a, -y, разг. **garde II** *нескл. жс.* гãрде-
дãма; дãма-придружителка (на млади де-
войки)
garderob|a, -y жс. **1.** гардерѝб, гримьѝрна (в
театър) **2.** гардерѝб (дрехите на едно лице):
doplňit svou ~u попълня гардерѝба си
gardist|a [-dy-], -y м. гвардѝец: **královští** ~é
крãлски гвардѝйци; **rudí** ~é червеноармѝйци
gardistick|ý [-dusty-] гвардѝйски; кѝйто се отнãся
до гвардѝец: ~á **čepice** гвардѝйска фуражка
garnitur|a [-ny-], -y жс. I. гарнитюра, комплект:
~a **prádla** комплект бельѝ; **vlaková** ~a влã-

кова композиция **2.** разг. грãпа, състãв, гар-
нитюра: **druhá** ~a *театр. спорт.* втѝри
състãв
garsoniér|a [-ni-/ny-], -y жс. гарсоньера; едно-
стãен апартамент
garsonk|a, -y жс. разг. гарсоньера; едностãен
апартамент
gastri|tida [-tý/-ty-], **gastri|tis** [-tys], -tidy жс.
мед. гастрйт
gastronom I, -a м. *одуш.* гастронѝм, чрево-
угодник, лãкомник
gastronom II, -u м. *неодуш.* гастронѝм (ма-
газин)
gat|ě, **kat|ě**, -í жс. само мн. **1.** диал. панталѝн,
панталѝни (на народна носия) **2.** *експр. разг.*
и **kaťa|ta**, **gaťa|ta**, -t ср. само мн. **а)** дѝлни
гãщи **б)** панталѝн, панталѝни **в)** гашѝта,
шѝрти
gauč, -e м. дивãн, кушѝтка, канапѝ: **rozkládací**,
dvojlůžkový ~ разтегãтелен дивãн
gaudi|um, -a ср. разг. *експр.* весѝлие, забавлѝ-
ние: **k velkému** ~u **diváků** за развлѝчение на
пãбликата, за удовѝлствие на пãбликата
gauner, -a м. разг. мошѝеник, разбѝйник, не-
гѝдник, негодяй, измãмник
gaunersk|ý, -á, -é разг. мошѝенически, раз-
бѝйнически, негѝднически, измãмнически: **to**
je ~é **jednání** товã са мошѝенически постѝпки
gaunerstv|í, -í ср. разг. мошѝеничество, раз-
бѝйничество; постѝпка на негѝдник
gay I [gej, gaj], -e м. гей, хѝмосексуалист,
педерãст
gay II *неизм. прил.* кѝйто се отнãся до гей, до
хѝмосексуалист, до педерãст: ~ **klub** гей-
клуб
gáz, -u м. **1.** текст. газ **2.** мед. *жарг.* мãрля
gáz|a, -y жс. мед. мãрля: **sterilní** ~a стерилна
мãрля
gazd|a, -y м. диал. **1.** гãзда, стопãнин, господãр
2. чорбаджия
gazděnk|a, **gazdin|a**, -y жс. диал. **1.** стопãнка,
господãрка **2.** чорбаджийка
gazd|ovat, -uji/разг. -uju *несв. диал. и експр.*
вѝдя стопãнство; стопãнин съм
gazel|a, -y жс. зоол. гãзѝла (Gazella)
gazel|í, -í, -í кѝйто се отнãся до гãзѝла: **lehký** ~í
krok лѝка стѝпка на гãзѝла
gázov|ý, -á, -é **1.** текст. гãзов, воãлен **2.** мед.
жарг. мãрлен: ~ý **obvaz** компрѝс, преврѝзка
с мãрля
gáž|e, -e жс. *остар.* заплãта (на щãтен слу-
жител)

gážist|a, -y м. *остар.* служещ, служител
gejš|a, -y ж. гейша
gejzír, -u м. гейзер
gel, -u м. *хим.* гел
gen, -u м. *биол.* ген
generace|e, -e ж. генерация, поколение
generační|í, -í, -í генерационен, поколенчески:
 ~í **problémy** проблеми на отношенията между поколенията; ~í **román** роман-хроника
generál, -a м. *воен.* генерал: **armádní** ~, ~ **armádní** генерал без армия
generalit|a, -y ж. *събир.* генералитет
generalizac|e, -e ж. генерализация, обобщение
generalizovat, -uji/разг. -uju *несв. и св. книж.* генерализирам; обобщавам/обобща
generálk|a, -y ж. 1. *разг.* генералшабна карта (*географска карта в мащаб 1:200000*) 2. *театр. жарг.* генерална репетиция 3. *техн. жарг.* генерален ремонт (*обикн. на моторно превозно средство*)
generálmajor, -a м. *воен.* генерал-майор
generální|í, -í, -í 1. генерален, общ, всеобщ: ~í **stávka** обща стачка, генерална стачка; ~í **oprava** генерален ремонт (*на моторно превозно средство*); ~í **úklid** основно почистване; ~í **mapa** генералшабна карта (*географска карта в мащаб 1:200000*); ~í **plná moc** *юрид.* генерално пълномощно 2. генерален, главен: ~í **zkouška** генерална репетиция; ~í **ředitelství** главна дирекция, главно управление; ~í **tajemník strany** генерален секретар на партия; ~í **štáb armády** генерален щаб на армия; ~í **prokuratura** главна прокуратура; ~í **konzulát** генерално консулство
generálplukovník, -a м. *воен.* генерал-полковник
generálporučík, -a м. *воен.* генерал-лейтенант
generálsk|ý, -á, -é генералски: ~á **hodnost** генералски чин
generátor, -u м. *техн.* генератор: **plynový** ~ газгенератор; **elektrický** ~ (**stejnoseměrný**) генератор за постоянен ток; динамо за прав ток; **elektrický** ~ (**střídavý**) генератор за променлив ток, алтернатор
genetick|ý [-ty-], -á, -é генетичен
genetik|a [-ty-], -y ж. генетика
genez|e, -e ж. *книж.* генезис, генеза, произход
genialit|a [-ny-], -y ж. гениалност
geniální|í [-ny-], -í, -í гениален: ~í **myšlenka**, **nápad** гениална идея; гениално хрумване; ~í **dílo** гениална творба, шедьовър

geniálnost [-ny-], -í ж. гениалност
genitáli|e [-ny-], -í ж. *само мн. анат.* гени-тали, полови органи
genitiv [-nyty-], -u м. *език.* генитив; родителен падеж: ~ **záporový** родителен падеж за отрицание; ~ **přivlastňovací** родителен падеж за притежание; родителен притежателен; ~ **celkový**, **částečný** партитивен генитив
genitivní|í [-nyty-], -í, -í *език.* генитивен; родителен; който се отнася до родителен падеж: ~í **koncovka** генитивно, родително окончание; окончание за родителен падеж; ~í **vazba** генитивна, родителна конструкция
geni|us [-ny-], -a м. 1. гений, гениален човек: **hudební** ~us музикален гений 2. *книж.* гений, гениалност: **tvůrčí** ~us **národa** творчески гений на нация, на народ 3. гений, дух покровител: **dobrý** ~us **českého národa** добрий дух на чешкия народ
genocid|a, -y ж. геноцид
genre *вж.* **žánr**
gentlemen *вж.* **džentlmen**
gentlemenský *вж.* **džentlmenský**
geocentrick|ý, -á, -é геоцентричен
geodetick|ý [-ty-], -á, -é геодезичен, геодезически
geodezi|e [-de-/dé-], -e ж. геодезия, земемърство
geofyzik|a, -y ж. геофизика
geofyzikální|í, -í, -í геофизически, геофизичен
geograf, -a м. географ
geografick|ý, -á, -é географски: ~á **poloha** географско положение
geografi|e, -e ж. география
geolog, -a м. геолог
geologick|ý, -á, -é геологичен, геологически; геоложки: ~é **období** геологически период, геологична ера
geolog|e, -e ж. геология
geometr, -a м. земемър, геодезист
geometrick|ý, -á, -é геометричен, геометрически: ~á **řada** геометрична, геометрическа прогресия; ~ý **ornament** геометричен, геометрически орнамент
geometri|e, -e ж. геометрия: **analytická** ~e аналитична геометрия; **deskriptivní** ~e дескриптивна геометрия; **prostorová** ~e стереометрия, пространствена геометрия; **rovinná** ~e планиметрия, равнинна геометрия
gepard, -a м. *зоол.* гепард (*Acinonyx*)
germanist|a [-ny-], -y м. германист; специалист или студент по германистика, по немска филология

germanistický [-nysty-], **-á, -é** германистичен, германистически; който се отнася до немска филология

germanistik|a [-nysty-], **-y ж.** 1. германистика 2. немска филология

germani|um [-mánu-], **-a ср. хим.** германий (Ge)

germanizac|e [-ny-], **-e ж.** германизация, германизиране, понемчване

germanizačn|í [-ny-], **-í, -í** германизаторски: **~í snahy** германизаторски стремѣжи; германизаторски домогвания

germanizm|us, germanism|us [-ny-], **-u м.** германизъм; немска заѣмка

germaniz|ovat [-ny-], **-uji/разг. -uju** нескв. и св. германизирам; понемчвам/понемча

germánsk|ý, -á, -é германски: **~é jazyky** германски езици; **~á filologie a)** немска филология **б)** германска филология

geront, -a м. човек от третата възраст, стар човек

gerundi|um [-dy-], **-a ср. език.** герундий, герундиум (*глаголно съществително име*)

gerundiv|um [-dý-], **-a ср. език.** герундив (*в лат.*)

ges нескл. муз. сол бемол

gestapáck|ý, -á, -é разг. *нейор.* гестаповски

gestapák, -a м. разг. нейор. гестаповец

gestap|o, -a ср. гестапо

gestikulac|e [gesty-], **-e ж.** жестикуляция, жестикулиране

gestikulačn|í [gesty-], **-í, -í** който се отнася до жестикуляция, до жестикулиране

gestikul|ovat [gesty-], **-uji/разг. -uju** нескв. жестикулирам

gest|o, -a ср. жест: **udělat ~o a)** направа жѣст, движение **б)** *прен.* направа жѣст, постѣпя великодѣшно

ghett|o [geto], **-a ср.** гѣто

gibbon [gibon], **-a м. зоол.** гибон (Hylobates)

gigant I, -a м. одуш. книж. 1. гигант, исполн: **pohádkový** ~ исполн от приказките 2. *прен.* гигант, гѣний

gigant II, -u *неодуш. книж.* гигант, кѣлос: **průmyslový** ~ промышлен кѣлос

gigantick|ý [-ty-], **-á, -é** гигантски: **~á stavba** гигантски строѣж

gigantičnost [-ty-], **-í ж.** гигантичност

gigantizm|us, gigantism|us [-tyzm-], **-u м. мед.** гигантизм

gilotin|a, -y ж. гилотина

gilotin|ovat, -uji/разг. -uju нескв. и св. гилотинирам

gin *вж.* džin

girland|a, -y ж. гирлянда

gis нескл. *ср. муз.* сол-диез

gladiátor [-dy-], **-a м.** гладиатор

gladiátorsk|ý [-dy-], **-á, -é** гладиаторски: **~é hry** гладиаторски игри

gladiol|a [-dy-], **-y ж., gladiol** [-dy-], **-u м. бот.** гладиѣла (Gladiolus)

glagolice *вж.* hlaholice

glagolský *вж.* hlaholský

glajch|a, -y ж. жарг. 1. докарване на строѣж до покрив 2. украсѣно дръвчѣ, поставено на покрив при довършване на строѣж

glanc, -u м. малко остар. разг. гланц, лѣстро, блясък: **ztratit ~** *прен.* загубя лѣстрото си

glanc|ovat, -uji/разг. -uju нескв. малко остар. разг. гланцирам, лѣстрѣсвам, лѣскам

glazé I *неизм. прил.* гласѣ; направен от фйна кѣжа: **~ rukavičky** ръкавички от фйна кѣжа

glazé II нескл. *ср.* гласѣ; фйна глѣдка кѣжа (*за ръкавици*)

glazur|a, -y ж. 1. *техн.* глазѣра, глеч 2. *готв.* глазѣра

glejt, -u м. истор. 1. конвѣй, охрана 2. открит лѣст; осигурѣтелно писмѣ, гарантиращо лична неприкосновѣност

globáln|í, -í, -í 1. глобален, цѣлостен, общ: **~í průmyslová výroba** глобално, ѣбно промышлено производство; **~í metoda čtení** *учил.* мѣтод на обучаване с чѣтене на цѣли дѣми (*не на срички*) 2. най-ѣобщ, повърхностен: **~í vědomosti** най-ѣбщи, основни знѣния

glób|us, -usu/-u м. геогр. глѣбус

gloriet, -u м. бесѣдка, павилиѣн (*в парк, в градина*): **rokokový** ~ бесѣдка, павилиѣн в стил рококо

glorifikac|e, -e ж. *книж.* глорификация, възхваляване, възхваля, прославяване, прослава, славослѣвие

glorifik|ovat, -uji/разг. -uju нескв. и св. *книж.*

1. (*кого, со*) възхвалявам/възхваляям, възхваля; прославям/прославя, славослѣва (*някого, нещо*) 2. (*кого*) канонизирам (*някого*), провъзгласявам/провъзглася (*някого*) за светѣц

gloriol|a, -y ж. ореѣл, сияние

glos|a, -y ж. 1. белѣжка, забелѣжка, тълкуване, обяснение 2. *език.* глѣса, приписка

glos|ovat, -uji/разг. -uju нескв. и св. 1. коментирам, тълкувам: **~ovat události** коментирам събития 2. *език.* вписвам/впиша глѣси, правя/направа приписки

glot *вж.* klot

gloxíni|e [-ksíny-], **-e** *ж. бот.* глоксиния (Sin-ningia)
glukóz|a, **-y** *ж. хим.* гликòза
glycerin, **-u** *м. хим.* глицерин
glycerinov|ý, **-á**, **-é** глицеринов: **~é mýdlo** глицеринов сапун
glycid, **-u** *м. хим.* глицид
glycin [-ín], **-u** *м. хим.* глицин
glyptoték|a, **-y** *ж.* глиптотèка
gnóm, **-a** *м. книж.* гном, джуджè
gnóm|a, **-y** *ж. книж.* гнома; мýдра мýсъл, афоризъм; сентèнция
gnomick|ý, **-á**, **-é** гномически, гномичен: **~ý prézens** *език.* гномически презèнс, гномическо сегашно време
gnosticism|us, **gnosticism|us** [-ty- -zm-], **-u** *м. филос.* гностицизм
gnozeolog|e, **-e** *ж. филос.* гносеолòгия
gobelín, **goblén**, **-u** *м.* гоблèн
gobelínov|ý, **goblénov|ý**, **-á**, **-é** гоблèнов
gofr|y, **-û** *м. само мн.* гофрèти
gól, **-u** *м. спорт.* гòл: **dát** ~ вкàрам гòл
golem, **-a** *м.* „гòлем“ - глинен великàн, оживèн от магията на дýмите (*в пражката еврейска митология*)
golf I, **-u** *м. спорт.* голф
golf II, **-u** *м. геогр.* ширòк мòрски зàлив
golfiště, **-ě** *ср.* игрище за гòлф
golfov|ý, **-á**, **-é** *спорт.* кòйто се отнàся до гòлф: **~é hřiště** игрище за гòлф
golfsk|ý, **-á** **-é** *геогр.* кòйто се отнàся до ширòк мòрски зàлив: **Golfský proud** Гýлфстрийм, Гòлфщром
Goliáš, **-e** *м. библ.* Голиàт
gólov|ý, **-á**, **-é** *спорт.* гòлов; кòйто се отнàся до гòл: **~á pozice**, **šance** гòлово положèние, шàнс за гòл
gondol|a, **-y** *ж. 1.* гондòла (*лодка*) **2.** *авиаци.* гондòла (*в балон или планер*)
gondoliér, **-a** *м.* гондолиèр
gong, **-u** *м.* гонг: **udeřit na** ~ удàря гòнг
gordick|ý [-dy-], **-á**, **-é** *само в съчет.* ♦ **~ý uzel** гòрдиев вýзел
goril|a, **-y** *ж. зоол. 1.* горýла (Gorilla) **2.** *жарг. прен.* бòдигàрд, телòхранител
gotajský *в съчет.* **~ý salám** кулин. готàйски салàм (*подобен на хамбургски салàм*)
gotick|ý [-ty-] готйчески: **~ý sloh** готйчески стил; **~á klenba** готйчески свòд; **~ý oblouk** готйческа àрка
gotik|a [-ty-], **-y** *ж.* гòтика: **raná ~a** рàнна гòтика; **pozdní ~a** кýсна гòтика

gráci|e, **-e** *ж. 1. експр.* грациòзна девòйка, прèлестно създàние, красàвица *и ирон. 2. книж.* грация, изящност, прèлест
graciézn|í, **graciózn|í**, **-í**, **-í** грациòзен, изящен, прèлестен
gradac|e, **-e** *ж.* градàция, степенýване
grad|ovat, **-uji/разг.** **-uju** *несв. 1. книж.* градйрам, степенýвам **2. техн.** градйрам (*солени разтвори*)
graf, **-u** *м.* графйк (*схема, диаграма*)
graffiti [-ty], *нескл. ср.* графйти, нàдписи със спрèй по стèни *и под.*
graffitist|a [-ty-], **-y** *м.* àвтор на графйти
grafick|ý, **-á**, **-é** **1.** графйчески, графйчен: **~á úprava knihy** графйчно оформлèние на кнйга; **~é řešení rovnice** графйчно решàване на уравнèние **2.** полиграфйчески, полиграфйчен: **~ý průmysl** полиграфйческа, полиграфйчна промишленост
grafičk|a, **-y** *ж.* графйчка
grafik, **-a** *м.* графйк
grafik|a, **-y** *ж. 1.* худ. графика: **užitá ~a** прилòжна графика **2. език.** графика: **~a starého rukopisu** графика на стар ръкопис, палеография
grafikon, **-u** *м. спец.* графйк: **železniční** ~ жезелезопýгнен графйк
grafit, **-u** *м. минер. хим.* графйт
grafitov|ý, **-á**, **-é** графйтен
grafolog, **-a** *м.* графолòг
grafolog|e, **-e** *ж.* графолòгия
graham, **-u** *м.* гòтв. грахам (*диетичен хляб*)
gram, **-u** *м.* грам
gramatick|ý [-ty-], **-á**, **-é** граматйчен, граматйчески: **~á chyba** граматйчна, граматйческа грèшка
gramatik|a [-ty-], **-y** *ж.* грамàтика
gramodesk|a, **-y** *ж. жарг.* плòча; грамофòнна плòча
gramofon, **-u** *м.* грамофòн
gramofonov|ý, **-á**, **-é** грамофòнен: **~á deska** грамофòнна плòча; **~á hudba** мýзика от плòчи, грамофòнна мýзика
gramorádi|o, **-a** *ср.* рàдио грамофòн
gramotnost, **-i** *ж.* грамòтност
gramotn|ý, **-á**, **-é** грамòтен
gramov|ý, **-á**, **-é** грамов; кòйто се отнàся до грам
granát I, **-u** *м. минер.* гранàт (*полускýпоценен камýк*): **český** ~ чèшки гранàт; пирòп
granát II, **-u** *м.* гранàта, снаряж, бòмба: **ruční** ~ *воен.* рýчна гранàта; **dělostřelecký** ~ сна-

ряд; оръден снаряд; **hod ~em** хвърляне, мятане на граната
granátnický, -á, -é *остар.* гренадирски
granátovník, -u *м.* бот. нар; нарво дърво (Punica granatum)
granátový, -á, -é **1.** *минер.* гранатов; който се отнася до гранат: **~ý náramek** гранатова гривна **2.** *воен.* гранатен, бомбен: **~ý výbuch** гранатен взрив; **~ý trychtýř** яма от експлозия на граната **3.** гранатовочервен **4.** *в съчет.* **~é jablko** нар (плод)
grandiózní [-dy-], -í, -í грандиозен, монументален, величествен
granit [-ny-], -u *м.* минер. гранит
grant, -u *м.* грант, субсидия (за научен, културен, художествен проект)
granulace, -e *ж.* спец. грануляция, гранулиране
granulovaný, -á, -é гранулиран: **~á hnojiva** *земед.* гранулирани торове
grapefruit [grejpfrut], **grep**, -u *м.* бот. грейпфрут (Citrus paradisi)
grapefruitový [grejpfrutový], **grepový**, -á, -é грейпфрутов: **~ý džus** сок от грейпфрут
gratulace, -e *ж.* поздравление, честитка: **vánoční ~e** коледна честитка; **přijímat ~e** приемам поздравления, благопожелания
gratulační, -í, -í поздравителен: **~í telegram** поздравителна телеграма; **~í arch** поздравително писмо; поздравителен адрес
gratulant, -a *м.* човек, който честити, който поднася поздравления
gratulantka, -y *ж.* женá, която честити, която поднася поздравления
gratulovat, -uji/разг. -uju *несв.* (komu; komu k čemu) поздравявам (някого с нещо), честитя (нещо на някого): **~ovat přáteli k narozeninám** честитя рождения ден на приятел
gravidit[a] [-dy-], -y *ж.* мед. бременност
gravidní *прил.* само *ж.* мед. бременна
gravitovat, -uji/разг. -uju *несв.* *жарг.* гравитрам
gravitace, -e *физ. астр.* гравитация, земно притегляне
gravitační, -í, -í *физ. астр.* гравитационен, гравитачен: **~í síla** сила на земното притегляне; **~í zákon** закон за всеобщото притегляне; **~í přehrada** *техн.* гравитационен язовир; **~í pompa** гравитачна помпа

gravitest, -u *м.* тѣст за бременност
gravit[ovat, -uji/разг. -uju] *несв.* (k čemu) **1.** *физ.* гравитирам (към нещо) **2.** *книж.* клоня (към нещо)
grázl, -a *м.* *грубо* бандит, хулиган, негодяй
grázlovský, -á, -é *грубо* бандитски, хулигански, негодяйски: **~ý kousek** хулиганщина, бандитска постъпка
grázlovství, -í, -í *ср.* *грубо* бандитизъм, хулиганщина, хулиганство
greenwichský [grynuč-], -á, -é *гринуички*: **~ý poledník** *астр. геогр.* гринуички меридиан
gregoriánský, -á, -é *грегориански*: **~ý kalendář** *астр.* грегориански календар
grejcar *вж.* **krejcar**
grémium, -a *ср.* *икон.* бôрд на директорите
grenadin[a] [-dýna], -y *ж.* сирôп (с газирана вода)
grep, **grepový** *вж.* **grapefruit**, **grapefruitový**
gril, -u *м.* **1.** *готв.* грил, скàра **2.** ресторант с ястия на скàра, на грил
griláž, **griliáž**, -e *ж.* *готв.* гриляж, карамелизирана захар с ядки
gril[ovat, -uji/разг. -uju] *несв.* пекà на грил, на скàра
grimas[a], -y *ж.* гримàса: **dělat ~y** правя гримàси; гримàсничà
griotka, -y *ж.* вишнôвка
grizzly, -ho *м.* *зоол.* гризли (Ursus horribilis)
grobián, **krobián**, -a *м.* *разг.* грубиян
grobiánský, **krobiánský**, -á, -é *разг. експр.* грубиянски: **~é jednání** грубиянска постъпка, грубиянско поведение
grobiánství, **krobiánství**, -í *ср.* *разг. експр.* грубиянство, грубост; грубиянско държание
grog, -u *м.* *гроз*
groggy *неизм.* *прил.* и *нар.* спорт. грôги: **po té cestě jsem úplně ~** *разг. експр.* от това пътуване съм грôги, съвсѣм капнал
gros [gro] *нескл.* *ср.* *книж.* мнозинствò, оснòвна мàса: **~ národa** мнозинствòто от нарòда; **en** ~ ангрò, на ѣдро
groš, -em *м.* грош **bytbez-; nemít ani ~; smrdět ~em** *разг.* нýмам пýкната парà; **žebráký** ~ мàлко парì; **jidášský** ~ тридесет сребърника; **být na ~ jako ďábel**, **čert na hříšnou duši** стýснат съм, скýпърник съм, пинтия съм, щипия съм; цѣпя кòсьма на двѣ; **mačkat**, **škrtit** ~ правя смѣтка на стотинката;

pro ~ by si nechal koleno vrtat стиснат е, скъпелник е, ция е; цѣпи кѡсѣма на двѣ; **nehledí na ~** щѣдър е, не прѣви смѣтка на парѣте; **to nemá za ~ ceny; nestojí to ani za ~** не струва пукната парѣ; **má za ~ rozumu** няма ум за пѣт стотѣнки, за пѣт парѣ; няма ум, акъл, мѡзък в главата (си); **je jako za ~ kudla** (тѡй) е мнѡго дрѣбен, мѡлтък, сѣтен; същѣнски фърфалѡк, завързѡк е; **je známý jako falešný ~** пейор. нѣго всѣчки го знаят какъв е, кѡлко парѣ струва **2. прен.** петнѡ (на козина, на кожа на животно)

grošák, -a м. кон на ѣдри тѣмни петнѡ
grošovaniý, grošovatiý, grošovitý, grošatý, -á, -é кѡйто е с кѡзина на ѣдри тѣмни петнѡ (за кон)

grotesk, -u м. полигр. гротѣск (печатен шрифѣт)

grotesk|a, -y ж. лит. худ. гротѣска

groteskn|í, -í, -í гротѣсков, комичен

gum|a, -y ж. каучук

na ~ навляза в същностѡ на нещѡта; **začínat od ~u** запѡчвам от (самѡто) началѡ, от ѡ, бѣ; **je to z ~u dobrý člověk** тѡй е мнѡго, изключително добър човек; **polévka je ~ (ostatní je špunt)** поговорка сѹпата е ѡсновно ѡдене **2. малко остар.** чифлик, имѣние: **selský ~** сѣлски чифлик

grunt|ovat, -uji|разг. -uju нескв. **1. разг.** прѡвя генерѡлно почѣстване; почѣствам ѡсновно **2. худ. жарг.** грундирам; поставям грунд, ѡсновѡ (на платно)

gruntovní|í, -í, -í **1. разг.** ѡсновен, генерѡлен: **~í úklid** генерѡлно, ѡсновно почѣстване **2. малко остар.** кѡйто се отнѡся до имѣние; чифликчийски: **~í sedlák** чифликчий **3. остар.** кадастрѡлен: **~í kniha** кадастръ; **~í daň** позѣмлен данък

grup|a, -y ж. **1. остар. разг.** грѹпа хѡра **2. хим. мат. геол.** грѹпа

gruzínsk|ý, -á, -é грузѣнски

gruzínštin|a, -y ж. грузѣнски езѣк

gubernátor, -a м. губернѡтор, намѣстник

guberniáln|í [-ny-], -í, -í губѣрнски, намѣстнически: **~í úřad** губѣрнско учреждѣние

gubernile [-ny-], -e ж. губѣрния

guberni|um [-ny-], -a ср. губернѡторство, намѣстничество

guerill|a [ge-], geril|a, -y ж. герѣла (граждѡ-данска война)

guláš, -e м. гѡтв. гулѡш: **segedínský ~** сѣгедѣнѹш (разг.) грубо направа някого на каймѡ, на пестѣл

gulášov|ý, -á, -é гулѡшов; кѡйто се отнѡся до гулѡш: **~á polévka** гулѡшѡва сѹпа, сѹпа гулѡш, гулѡш-сѹпа; **~á konzerva** гулѡш в консерва

gum|a, -y ж. **1.** каучук: **surová ~a** сурѡв каучук **2.** гѹма: **měkká ~a (na vymazávání)** гѹма (за изтрѣване на мѡлив); **píchnout ~u** разг. пукна, спѹкам гѹма (автомобѣлна и под.) **3.** лѡстик: **podvazková ~a** ширѡк лѡстик (за жартиѣри и под.) **4.** дървѣсна смѡла: **arabská ~a** гѹма-арѡбика **5.** в съчет. **žvýkáci ~a** дѣвка; **6. разг.** презерватѣв

gumák, -u м. **1. разг.** гумѣрана мушѡмѡ за дѣжд **2. жарг.** карѹца с гѹмени колѣла

gumárensk|ý, -á, -é каучуков: **~ý průmysl** каучукова промишленост: **~ý závod** каучуков завод; завод за каучукови издѣлия

gumárenstv|í, -í ср. каучукова промишленост

gumárn|a, -y ж. каучуков завод; завод за каучукови издѣлия

gumičk|a, -y ж. умал. **1.** гѹмичка (за изтрѣване) **2.** лѡстиче **3.** гѹмичка (за уплѣтнение)

gum|ovat, -uji|разг. -uju **1.** нескв. изтрѣвам с гѹма **2. нескв. и св.** гумѣрам

gumovk|a, -y ж. **1.** каучуков завод; завод за каучукови издѣлия **2. обикн. мн.** **gumovk|y, -ek** разг. гѹмени бѡтѹши

gumov|ý, -á, -é каучуков, гѹмен: **~ý míč** гѹмена тѡпка; **~á podrážka** гѹмена подмѣтка; **~é boty** гѹмени бѡтѹши; **~é zboží** каучукови, гѹмени издѣлия

guru, -a и нескл. м. гѹру, вожд, учител, авторитѣт

gust|o, -a ср. разг. **1.** вкус: **mít dobré ~o** имам добър вкус за вкѹс не сѣ спѡри, всѣки си ѣма свѡй вкѹс **2.** наслаѡда, удовѡлствие, вкѹс, мерѡк: **udělat něco s ~em** направа нѣщо ѡхѡтно, с мерѡк

guvernantk|a, -y ж. по-ранѡ гувернѡнтка

guvernér, -a м. **1.** губернѡтор **2.** управѣтел: **~ banky** управѣтел на бѡнка

guvernérsk|ý, -á, -é **1.** губернѡторски **2.** управѣтелски; кѡйто се отнѡся до управѣтел

gymnast|a, -y м. гимнастѣк

gymnastick|ý [-ty-], -á, -é гимнастѣчески: **~á cvičení** гимнастѣчески упражнѣния

gymnastik|a [-ty-], -y ж. гимнастѣка: **sportovní ~a** спѡртна гимнастѣка; **moderní ~a** худѡжественна гимнастѣка; **nápravná ~a** лечѣбна, изправѣтелна гимнастѣка

gymnastk|a, -y ж. гимнастѣчка

gymnazijní, -í, -í гимназиален: **~í studia** гимназиално обучение; **~í profesor** гимназиален учител

gymnazist, -a, -y м. гимназист

gymnazistka, -a, -y ж. гимназистка

gymnázium, -a ср. гимназия (учебно заведение и сграда): **klasické ~um** класическа гимназия; **reálné ~um** реална гимназия; **studovat na ~u** уча в гимназия

gynekolog, -a м. гинеколог

gynekologick|ý, -á, -é гинекологичен, гинекологически: **~é vyšetření** гинекологически преглед

gynekolog|e, -e ж. мед. гинекология

gynekoložka, -a, -y ж. гинеколожка

gyps, -u м. разг. гипс: **mít nohu v ~u** кракът ми е гипсиран

gyp|s, -a м. гипс

gyp|s, -a м. дънер, дънер-кебап

gyros, -u м. дънер, дънер-кебап

H

h, H 1. чешкият гърлен съгласен звук [h] и буквата **h**, която го обозначава **2.** [há] и **há** нескл. ср. название на съгласния звук [h] и буквата **h**: **vyslovit h** произнеса h; **napsat malé h, velké H** напиша малко h, главно H **3.** муз. сѝ: **stupnice H dur** гама сѝ мажор; **tónina h moll** тоналност сѝ минор **4.** съкр. от **haléř** халер (название на чешка монета)

ha I междум. **1.** а; ха; ах (за учудване, изненада, радост) **2.** хи; ха-ха; хо-хо (за презрение, присмех)

ha II мат. и под. ха (съкр. от хектар)

habaděj нар. разг. изобилно, много, бъл, сума, маца: **je tu místa ~** тук има много място

habán I, -a м. разг. експр. върлина, дългъч, дангалак

habán II, -a м. хабан (моравски и словашки сектант-необанист)

habešsk|ý, -á, -é абисински, етиопски

habeštin|a, -y ж. абисински език

habilitace, -e ж. хабилизация, хабилизация

habilitační|í, -í, -í хабилизационен: **~í práce** хабилизационен труд; **~í řízení** хабилизационна процедура

habilitovat, -uji/разг. -uju св. и несв. хабилизирам

habilitovat se, -uji se/разг. -uju se несв. и св. хабилизирам се

hábit, -u м. **1.** расо **2.** мантия, одѣжда **3.** експр. официални дрѣхи, официално облекло

habr, -u м. бот. габър (Carpinus)

habrov|í, habř|í, -í ср. събир. габърова гора

habrov|ý, -á, -é габър

habří вж. **habroví**

habřin|a, -y ж. габърова гора

hač|at, -ám несв. дет. седя, сѣдам, чучам

háč|ek I, -ka м. одуш. водач на лѣдка, прѣден гребѣц, кърмчий

háč|ek II, -ku м. неодуш. **1.** кѣка, кѣкичка: **zavřít na ~ek** затвѣра с кѣка (врата и под.) **2.** кѣка (за плетене, ловене на бримки и под.) **3.** мѣжко тѣлено кѣпче **4.** риб. жарг. кѣкичка за вѣдица **5.** език. „хачек“; кѣкичка, ѣгълче (диакритичен знак от чешката азбука) **6.** разг. трѣдност: в съчет. **je v tom ~ek** там има трѣдност; **ta věc má ~ek** в работата има една трѣдност, спѣнка, прѣпятствие

háčkovac|í, -í, -í кѣйто се отнася до плѣтене на една кѣка

háčkován|í, -í ср. **1.** плѣтене на една кѣка **2.** ръкодѣлие, плѣтено на една кѣка; плетиво на една кѣка

háč|kovat, -uji/разг. -uju несв. **1.** плѣта с една кѣка **2.** кѣрма (вадя с кука черва на пернати животни и под.)

hač|nout si, -nu si св. дет. сѣдна, чѣчна

had I, -a одуш. **1.** змия: **uštíkl ho ~** змия го ухапа

♦ **hád|a, -a** м. гадателски: **mít si ~a na prsou** храня змия в пазвата си **2.** гад, гадина (ругателство): **ty ~e!** гад! гад такъв! гадина! гадина такава!

had II, -u м. неодуш. техн. трѣбна серпентина **hadač, hádač, -e** м. **1.** гадател, прорицател, врач, гледач **2.** кѣйто отгѣтва (гатанки)

hadačk|a, hádačk|a, -y ж. **1.** гадателка, прорицателка, врачка, гледачка **2.** кѣйто отгѣтва (гатанки) **3.** експр. кѣраница, препирня, свѣда, кавга, разправия

hadačsk|ý, hádačsk|ý, -á, -é гадателски, прорицателски

hadačstv|í, hádačstv|í, -í ср. врачѣване, гадѣне, гледане